

СПІЛЬНИЙ ПРЕДСТАВНИЦЬКИЙ ОРГАН
репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок
на національному рівні
(СПО об'єднань профспілок)

Майдан Незалежності, 2, Київ, 01001
Тел. (044) 205-76-41, 205-76-42, 205-76-09, тел/факс (044) 205-76-00
spo.fpsu.org.ua, e-mail: fpsu@fpsu.org.ua, spop@fpsu.org.ua

14.10.2022 № 01-12/503-спо

На № _____ від _____

Про застосування права вето

Президенту України
ЗЕЛЕНСЬКОМУ В.О.

Шановний Володимире Олександровичу!

Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні (далі – СПО об'єднань профспілок) звертається до Вас про застосування права вето на Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"» (проект реєстр.№3663 від 15.06.2020) від 21.09.2022 р. №2620-IX (далі - Закон №2620).

Привертаємо Вашу увагу, як Гаранта Конституції України, що розгляд цього законопроекту та ухвалення щодо нього рішення відбулося із порушеннями вимог Конституції України та Регламенту Верховної Ради України. Зокрема, проект, всупереч вимогам статті 116 Регламенту Верховної Ради України, було доповнено положенням, яке не було предметом розгляду в першому читанні. Так, у тексті законопроекту, підготовленого до другого читання, з'явився новий пункт Прикінцевих та перехідних положень із внесенням змін до законодавства про пенсійне страхування.

Закон №2620 повністю дублює модель та організацію системи соціальних та страхових виплат, а також управління нею через єдиний державний фонд, що впроваджується в російській федерації з 1 січня 2023 року. Це викликає занепокоєння щодо реалізації подібної моделі в Україні, яка пропонується з 01.01.2023 р., в той час як Україна визначила стратегічний курс на Євроінтеграцію.

Метою прийнятого Закону №2620 є приєднання Фонду соціального страхування України (далі - Фонд) до Пенсійного фонду України. При цьому не пропонується реформування або жодна фінансово-економічна функція, яка б забезпечила економію коштів при виплаті лікарняних, здійснювала більш дієвий їхній контроль при фінансуванні всіх страхових виплат громадянам. Під економією коштів, яку автор законопроекту №3663 (народний депутат України, член депутатської групи у Верховній Раді України «Платформа за життя та мир» від опозиційного блоку М.Папієв) без жодних фінансово-економічних розрахунків визначає в розмірі 2-3 млрд грн, вбачається звільнення всіх 5 тисяч

працівників Фонду.

При підготовці законопроекту №3663 в Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів головою відповідної робочої групи з цього питання було визнано, що економічний ефект внаслідок реалізації законопроекту №3663 не відбудеться. Натомість, за розрахунками Фонду соціального страхування України, реалізація прийнятого Закону призведе до додаткового витрачання суми в розмірі до 2,7 млрд грн.

Практика об'єднання двох фондів соціального страхування протягом 2015-2018 років - Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань засвідчила, що деякі робочі органи цих фондів досі не припинені. При цьому за ними обліковується майно.

В нинішніх умовах війни Фонд та його робочі органи не зможуть скласти передавальні акти, передати особові справи потерпілих на виробництві, провести дієву інвентаризацію свого майна, скласти баланс з реальних об'єктивних на це причин — активні бойові дії в окремих областях.

Проведення таких організаційних дій навіть з юридичної точки зору просто неможливо, адже законодавство вимагає провести інвентаризацію та скласти баланс.

Законом №2620 передбачається паралельне фінансування на період реорганізації Пенсійним фондом України, як правонаступником безпосередньо як Пенсійного фонду України, так й одночасно Фонду соціального страхування України. Це призведе до додаткових видатків, а не економії коштів.

Небезпечним є намагання в умовах війни здійснити розпродаж нерухомого майна Фонду, що передбачається положеннями закону.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України надало висновок щодо невідповідності положень законопроекту Конституції України (стаття 22, в частині недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод), Основам законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, цілому ряду Законів України, а саме: «Про соціальний діалог в Україні»; «Про організації роботодавців», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» й іншим.

Проти законопроекту ще в 2020 році виступили ряд міністерств, а Пенсійний фонд України зазначив про неможливість його реалізації. Міністерство юстиції України зазначило про колосальний обсяг юридичних колізій, порушень прав та гарантій застрахованих осіб. Сторони соціального діалогу, право на участь яких в управлінні системою соціального страхування передбачено законодавством і міжнародними актами, також виступили проти законопроекту.

Законом №2620 порушуються умови Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Відповідно до статті 419 Угоди Україна та ЄС (далі - Сторони) посилюють діалог та співробітництво щодо забезпечення гідної праці, політики зайнятості, безпечних та здорових умов праці, соціального діалогу, соціального захисту, соціального залучення, гендерної рівності та недискримінації. Згідно зі статтею 291 Угоди Сторони забезпечують і реалізують у своїх законах та практиках основні міжнародно визнані трудові стандарти, підтверджують своє зобов'язання щодо ефективного виконання

основоположних та пріоритетних конвенцій МОП, які вони ратифікували.

Згідно роз'яснень та рекомендацій Міжнародної організації праці Уряди країн несуть відповідальність за створення ефективної та дієвої системи соціального забезпечення, яка лежить на державі.

Закон №2620 звужує існуючі права та гарантії громадян в Україні. Цілий ряд Рішень Конституційного суду України зазначає, що згідно з положеннями ч.3 ст.22 Конституції України при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Фонд соціального страхування України наразі надає всі допомоги та виплати (охоплює положення конвенції МОП 102). За прийнятим Законом №2620 багато послуг і виплат буде скасовано:

- право працівника на лікування та реабілітацію у санаторно-курортних закладах після перенесення захворювань і травм;

- надання допомоги, яку працівники отримують під час перебування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм;

- обов'язок оплачувати вартість придбаних інструментів, протезів, інших пристосувань та відшкодувати потерпілому інші необхідні витрати, пов'язані з його професійною підготовкою (фінансування таких заходів перекладається на державний бюджет в разі затвердження програм фінансування);

- обов'язок фінансувати витрати на медичну та соціальну допомогу, у тому числі на додаткове харчування, придбання ліків, спеціальний догляд, побутове обслуговування, протезування, реабілітацію у сфері охорони здоров'я, санаторно-курортне лікування, придбання спеціальних засобів пересування тощо.

Працівників, які отримали інвалідність внаслідок нещасного випадку на виробництві, позбавляють:

- можливості отримати безоплатно путівку на санаторно-курортне лікування або самостійно придбати її з подальшим компенсуванням її вартості. Замість цього, залишається лише компенсація витрат на проїзд до/від місця лікування;

- права на додаткову оплачувану відпустку на період санаторно-курортного лікування;

- права на безоплатне чи пільгове отримання автомобіля або компенсацію його вартості у разі самостійного придбання.

Під час невизначеного періоду реорганізації затримка виплат, їх скасування призведуть до соціального колапсу.

При цьому потрібно звернути увагу, що зазначене скорочення призведе до збільшення кількості осіб із звуженням трудових функцій, які не зможуть бути задіяні у сферах економіки внаслідок встановлення інвалідності. При цьому, Україна є однією із країн, де частка осіб із інвалідністю є чи не найвищою. І в подальшому, внаслідок скасування зазначених вище законодавчих гарантій цей показник тільки зростатиме.

Профспілки переконані, що запропоноване поспішне реформування в умовах війни системи соціального страхування та соціального забезпечення має бути відкладено. Принципові завдання для економії коштів на соціальні видатки в країні в цих умовах мають бути розглянуті з урахуванням позиції трьох сторін

соціального діалогу - Національною тристоронньою соціально-економічною радою при Президентіві України. Це відповідатиме міжнародному та європейському досвіду.

Просимо Вас відкласти злиття Пенсійного фонду України та Фонду соціального страхування України та повернутися до його розгляду після завершення війни. Вважаємо, що звуження прав та соціальних гарантій людей, які працюють на трудовому фронті задля перемоги країни над ворогом в складні часи є несправедливим і неприпустимим.

Вельмишановний Володимире Олександровичу, СПО об'єднань профспілок на національному рівні з метою захисту мільйонів найманих працівників звертається до Вас з проханням у відповідності до статті 106 Конституції України **скористатися правом вето** щодо прийнятого Верховною Радою України Закону України №2620-ІХ «Про внесення змін до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"» з вищенаведених причин та загроз для громадян.

З повагою

**Голова СПО
об'єднань профспілок**

Григорій ОСОВИЙ